

ZE ŚMIERCIA POD RĘKĘ

Część 34.

Autor wspomnień, których fragmenty w formie publikujemy, to urodzony w Rogaszycach w roku 1928, dziś już nieżyjący, Józef Chowański.

1 września, kiedy rozpoczynała się II wojna światowa, miał zaledwie 11 lat. Przedstawione niżej wydarzenia dzieją się w roku 1943.

SPOTKANIE

Do koszar w Altenhausen poszedłem pieszo, było to ok. trzech kilometrów. Żołnierz stał na bramie, wyjąłem skierowanie, przeczytał, po czym wskazał mi barak, gdzie miałem się udać. Wchodzę do biura, za biurkiem siedzi jakiś starszy Feldfobel (sierżant) w okularach i coś pisze. W ogóle na mnie nie spojrzał. Asystent może z pięć minut. On wstał, poszperał w szafie, mrużąc coś pod nosem, siadł i dalej pisze. Mówię sobie, że jak tak dalej pójdzie, to postoję tu do wieczora. Podeszedłem dwa kroki w stronę biurka i głośno mówię: „Guten Tag, Herr Feldfobel”. Dopiero się ocknął, zdjął okulary, spojrzał i powiedział: „Co ty chcesz?” Podaję skierowanie, on, choć założył okulary, nie mógł się doczytać. W choźdu oznajmił mi, że nie wie, o co chodzi. Tłumaczył mi, co i jak, ale i tak nie mógł się połączyć. Wreszcie podeszedł do telefonu, zawieszono na ścianie i zadzwonił. Po minucie wszedł gefejter (starszy szwerek), a on zapytał mnie ten mój szwerek, a on zaprowadził mnie do innego baru. Tam w biurze siedziało dwu wojskowych i cywil, który odebrał papier, przeczytał, a następnie podał mi rękę, mówiąc po polsku: „Przywitaj się ze mną, ja jestem z Ostrowa Wielkopolskiego, a ty jak żeś się tu dostał?” Wytłumaczyłem mu, co i jak. Wyjął jakąś książkę meldunkową, przejrzał i powiedział, że mnie w niej nie ma.

- Pewno będziesz zarejestrowany na leśnictwie.

Wytłumaczył mi, gdzie to jest, wypisał przepustkę, dał do ostemplowania. Wreszcie i bez większego kłopotu odnalazłem leśnictwo. Pchnąłem ciężkie drzwi, na ścianach wisiały trofea myśliwskie, między którymi zawieszony był portret Hitlera, przybrany dwoma chorągiewkami ze swastyką. Jakaś młoda Niemka zapytała, o co chodzi. Znowu tłumaczyłem, jak i dlaczego się tu znalazłem. Wyjęła z biurka zeszytu, przejrzała go dwa razy i mówiła, że takiego nazwiska u nich w rejestrze nie ma. Mówię więc, żeby mi wypisała pozwolenie na podróżowanie, to wrócić do domu. Odpowiedziała, że takie rzeczy załatwia się na policji. Wyszła. Kiedy po kilku minutach wróciła, powiedziała, że dzwoniła do Arbeitzamt w Weiden i dowiedziała się, że jestem zarejestrowany i przydzielony do jednostki wojskowej w Altenhausen. Mówię jej, że tam byłam, a oni nic o mnie nie wiedzieli. Poszedłem z powrotem. Było już po godzinach urzędowania, więc odszukałem tego człowieka z Ostrowa. Mówię mu, że w leśnictwie też mnie nie ma, a pośrednictwo pracy w Weiden odezwało się, że przydzielony jestem do tej jednostki.

- Dzisiaj już nic nie sprawimy. Przespiesz się u mnie, a jutro sprawę wyjaśnimy.

Przyniósł mi kilka kartofli i trochę białego sera. Kazał mi napalić w piecu, a sam wyszedł. Wrócił późno wieczorem. Postawił dzbanek z wodą na piecu, po czym zaklął: „Cholera, teraz to już się nie wyrobię, w dzień w biurze, a wieczorem w warsztacie”. Spytałem, co robi.

- Aż wstyd powiedzieć, jestem szewcem, reperuję buty wojsku, mam dwu pomocników trochę przyuczonych, ale całość jest na mojej głowie. Poza tym przybyło tu trzy tygodnie temu sześćdziesięciu ludzi, którymi się opiekuję na co dzień. Czterdziestu jest na przeszkoleniu na sanitariuszy, dwudziestu robi w lesie, na dobytek każdej nocy jak nie pięć to przynajmniej dwa

alarmy samolotowe. Ostatnio nawet nie uciekam, już przywykłem, a bomba w każde miejsce nie pierdolnie. Na froncie gorzej było, a żyję”.

Zagrzała się woda, rozebrany do połowy nalał do miski i się myje. A tu zaczynają wyć syreny na alarm.

- No, widzisz, już się zaczęło. Ostatnio się za nich diablo biorą, tak całkiem pewnie tu w tej dziurze nie jest, ale w końcu to jest wojna i nie ino na froncie, ale wszędzie można oberwać.

Mnie trochę strach obleciał, zauważył to i powiada: „Bądź spokojny, jeszcze to ja na głowę nie lecą. Pokonasz tu dłużej, to przywykniesz”. Należał sweter, wyszliśmy przed barak. Gdzieś w oddali czerwieniło niebo, rozjaśniane błyskami, wybuchów, jękiem zadozdy syreny, pobrzękiwał ryszunek uciekających żołnierzy. „To pewnie Regensburg okładają” – powiedział ze spokojem.

Byłem tam kilka miesięcy i tych alarmów nie było tak dużo. Zdarzały się noce, że były dwa, trzy, ale były też i takie, że alarmu nie było ani jednego. Zaś sam nalot był tylko jeden i to w dzień. Trochę to nieporokoito, jak samoloty z jękiem motorów przewalały się nad głową, zrzucały ogromne ilości pasków staniolu, drzewa w lesie obwieszane były tymi srebrzystymi paskami, miały to na celu mylenie radarów. Podziwiałem zdolności i umiejętności tych alianckich pilotów, szczególnie w nocy, kiedy lecąc na cel, prawie nie chybili. Było to nieraz kilkaset kilometrów wśród ciemności, omijania „flagu” (artyleria p. lotnicza). Bombowce szły do celu eskadrami, chronione przez myśliwce, ale w drodze powrotnej to już prawie każdy szedł na swojego wroga. Myśliwce lubiły się „odpłacać” pojedynczy celom, jak „flagowi”, reflektorem i tym podobnym „dłużnikom”; jeszcze lepiej robili to za dnia. Niemiecka flota powietrzna od końca roku 1943 była bardzo skromna, tak że w powietrzu panowali alianci. Coraz rzadziej bombardowali w nocy, przechodząc na ataki dzienne. W nocy były działania raczej postrachowe na dworce, miasta, koszary. Ważniejsze obiekty – fabryki, lotniska, węzły kolejowe, mosty, bombardowali często po uprzednim ostrzeżeniu. Chodzilo o ludzi, szczególnie obcokrajowców, którzy, poza niemieckimi zwierzcownikami, stanowili załogę każdej fabryki czy obiektu.

Przenocowałem u szewca na podłodze w piecu. Rano przyniósł mi śniadanie – kawałek chleba i kawę w menażce. Potem powiedział: „Pójdziemy do Fortzamtu, oni muszą cię przyciąć, przecież do domu cię nie odesła”.

Cdn.

AVIVA COMMERCIAL UNION BIURO OBSŁUGI KLIENTA

www.doradca.aviva.pl/anowak
ul. Powstańców Wlkp. 12, Ostrzeszów
tel. Biuro: 730-09-48
tel. Kom. 601 554 989

Oferujemy:

- Ubezpieczenia na życie
- Ubezpieczenia szpitalne
- Ubezpieczenia Następstw Nieszczęśliwych Wypadków
- Ubezpieczenia inwestycyjno – emerytalne
- Otwarty Fundusz Emerytalny
- Ubezpieczenie podróży
- Fundusze Inwestycyjne
- Ubezpieczenia grupowe

Sprzedam domki holenderskie

tel. 603 740 436

KOMUNIKAT ZAKŁADU ENERGETYKI CIEPLNEJ W OSTRZESZOWIE

Wobec krążących nieprawdziwych informacji dotyczących rzekomego finansowania z działalności ciepłowniczej ZEC Ostrzeszów budowy krytej pływalni, pragniemy poinformować, iż ZEC Ostrzeszów nie ponosił żadnych zobowiązań z budową krytej pływalni.

Budowa krytej pływalni finansowana jest przez: Miasto i Gminę Ostrzeszów Ministerstwo Sportu i Rekreacji Starostwo Powiatowe w Ostrzeszowie

Działalność ciepłownicza podlega ustawie Prawo Energetyczne, a wysokość taryfy dla ciepła jest każdorazowo zatwierdzana przez Urząd Regulacji Energetyki. Ceny i stawki opłat ustalone w taryfie są skalkulowane wyłącznie o poniesione rzeczywiste koszty (wzrost cen paliw, energii elektrycznej, wody, ścieków itd.). Obowiązująca taryfa dla ciepła od 15.02.2010 wzrosła średnio o 5,71% w stosunku do poprzedniej taryfy

Posiadamy wolne terminy na komune, wesele i inne imprezy okolicznościowe. Otwieramy nową część lokalu (na 130 osób)

Zajazd Ostrzeszów (za stacją STATOIL, wylot na Kępno)
tel. 607 426 000

Firma poszukuje

osoby z doświadczeniem w instalacjach chłodniczych Praca za granicą

Firma zatrudni kierowcę Tira uprawnień C

tel. 691 974 170

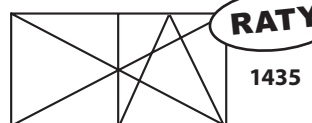
Odzyskaj swój VAT

Budowałeś, remontowałeś swój dom lub mieszkanie i posiadasz faktury VAT na zakup materiałów budowlanych - możesz odzyskać część poniesionych wydatków

tel. 693 077 806

PROMOCJA

OKNA PCV BEZOŁOWIOWE tylko klasa „A” ciepła ramka „GRATIS”

RATY

1435

1465 495zł (z montażem)

Rolety * Karnisze * Roletki * Moskitiery
10% RABATU na drzwi zewnętrzne i wewn. DRE i KMT

Kompleksowe usługi OGÓLNOBUDOWLANE

15% RABATU NA PARAPETY
RABU „DAWIDEX”
63-500 Ostrzeszów, ul. Piekary 1a
tel. 785 545 206
tel./fax 62 586-11-10

dla ciepła (Dz. Urz. Województwa Wielkopolskiego Nr. 21 z dnia 29.01.2010)

Pragniemy poinformować o prowadzonych w bieżącym roku inwestycjach, tj.: modernizacja kotłowni przy ul. Przemysłowej, kontynuacja budowy ciepłowni w kierunku kotłowni przy ul. Grunwaldzkiej i ul. Zamkowej, wyłączenie w roku bieżącym z eksploatacji kotłowni przy ulicy Grunwaldzkiej i przygotowanie do oddalenia w przyszłym roku kotłowni przy ul. Zamkowej. Inwestycje te w znaczny sposób obniżą

koszty eksploatacji i produkcji ciepła oraz w odczuwalny sposób wpłyną na poprawę jakości powietrza w naszym mieście.

Na powyższe zadanie Spółka pozyskała środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Dodatkowe informacje można uzyskać w siedzibie naszej firmy przy ul. Kąpielowej 5, telefonicznie pod nr 62 730 08 95 lub drogą elektroniczną: zec@zec-ostreszow.pl. Zapraszamy również na naszą stronę internetową: www.osir-ostreszow.pl, www.zec-ostreszow.pl, gdzie można zapoznać się z zakresem naszej działalności.

Z wyrazami szacunku
Włodzimierz Drog

Odbieramy odpady medyczne i weterynaryjne**Oferujemy:**

- umowy dostosowane do potrzeb klienta;
- wazenie i załadunek odpadów potwierdzony kartą przekazania odpadów;
- transport specjalistycznymi pojazdami spełniającymi wymagania ADR;
- zakup jednorazowych pojemników typu klinix-box (na igły, strzykawki itp.);
- możliwość negocjacji cen w przypadku większej ilości przekazywanych odpadów.

Uwaga: podpisując umowę do końca maja 2010 r. pierwszy miesiąc gratis!

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

www.mzo.com.pl
tel. 62 733 81 38

Ostrów Wielkopolski, ul. Wiejska 23

Ośrodek Szkolenia i Usług Technicznych „FENIX” Ostrów Wlkp. - Kalisz tel. 603 338 620 fax. (062) 720-90-39 e-mail: osrodekostrow@wp.pl organizuje szkolenia i kursy – również na terenie firm:

- HDS-y, wózki widłowe, podesty, dźwigi, windy, żurawie, suwnice, wciągarki i inne
- operatorów koparek, ładowarek, montażystów rusztowań, betoniarek, wędzłów betoniarskich, zagęszczarek, pił do asfaltu i inne (pod nadz. COSM)
- szkolenia na uprawnienia (E i D) – gr. 1 energetyczne, gr. 2 ciepłnic (palczące CO, sprzężarki i inne), gr. 3. gazowe
- opracowania dokumentacji technicznej DTR – urządzenia poddoporowe i maszyn (min. BHP, CE)
- BHP, ochrony p.poż, pierwszej pomocy przedmedycznej, pedagogiczny i INNE

FENIX - wykwalifikowana kadra i duże doświadczenie.

Navi Doktor

- serwis
- polskie menu
- montaż
- naprawa urządzeń nawigacyjnych

tel. 500 279 466

www.navidoktor.pl

Firma Instalacyjna**Usługi w zakresie**

Woda, Kanalizacja, Centralne ogrzewanie, Wentylacja, Montaż sieci miedz, plastik, stal
tel. 886 568 961

Schody

Balustrady, parapety drewniane

tel. 512 512 312

Warsztat Stolarski – Usługowy

- montaż konstrukcji drewnianych
- wiaty, altany, garaże, domki narzędziowe
- meble ogrodowe
- płoty, bramy, balustrady
- adaptacje wnętrz: podłogi, panele ścienne i podłogowe itp.
- usługi blacharsko – dekarские
- usługi ślusarskie związane z prowadzoną działalnością

Wszystkie usługi wykonujemy kompleksowo

Impregnaty do drewna.

Zadzwoń!!!

Ostrzeszów, ul. Grabowska 74A
e-mail: ramar10@wp.pl
tel. 512 349 818